

Carrefour

sürdürülebilirlik
bülteni

1. SAYI
OCAK-ŞUBAT-MART

Sürdürülebilir Kalkınma Nedir?

Sürdürülebilir kalkınma; gelecek kuşakların kendi gereksinimlerini karşılayabilme yetilerini tehlikeye atmadan bugünün ihtiyaçlarını karşılayabilen kalkınmadır. İşletmeler, paydaşları ile uzun vadeli ve değer yaratan bir ilişki kurmak için faaliyetlerini yürütürken toplumsal ve çevresel etkilerini kontrol altında tutmalıdır. Faaliyetlerinin her aşamasında ve değer zinciri boyunca kapsayıcı, adil ve çevreye duyarlı sürdürülebilir iş modelleri geliştirmelidirler.

Sürdürülebilir İş Modellerinin Şirketlere Sağladığı Faydalar Nelerdir?

finansal sermayeye erişim kolaylığı sağlar

Giderek artan sayıda finansal kuruluş, yönettikleri fonları yönlendirecekleri şirketleri seçerken veya finanse edecekleri projeleri değerlendirirken diğer kriterlerle birlikte çevresel, sosyal ve yönetim (ÇSY) kriterlerini de göz önünde bulundurmaktadır. ÇSY kriterlerini dikkate alan yatırımcılar tarafından yönetilen toplam varlıklar Mart 2020 itibariyle **103,4 trilyon dolar** değerine ulaşmıştır.

şirketin marka değerine ve itibarına destek olur

Sürdürülebilirlik yaklaşımlarını iş süreçlerine entegre eden ve bu alandaki performanslarını şeffaf bir şekilde kamuoyuna duyuran şirketler, toplum nezdinde olumlu izlenim yaratarak itibarlarını ve **marka değerlerini artırmaktadırlar.**

maliyet tasarrufu sağlar ve verimliliği artırır

Çevresel sürdürülebilirlik gereği enerji, hammadde, su ve diğer kaynakların optimum seviyede kullanılmasına dönük çabalar, **kârlılığın ve verimliliğin artmasını** sağlamaktadırlar.

etkin risk yönetimi sağlar

ÇSY bağlantılı risklerin de finansal riskler gibi değerlendirmelerde dikkate alınması neticesinde risk yönetiminin etkinliği ve kapsayıcılığı artar, **şirketler değişen koşullara daha kolay ve hızlı bir şekilde uyum sağlayabilirler.**

iş fırsatları ve yeni pazarlara erişim olanağı artar

Sürdürülebilirlik bakış açısı farklı çerçevelerden bakmayı sağlar ve bu da inovasyonu tetikler. Farklı paydaş gruplarından gelen sürdürülebilirlik odaklı geri bildirimler ile yeni ürün ve hizmet tasarımı süreçleri desteklenir, böylelikle **yeni pazarlara girme olanağı artar.**

nitelikli çalışanlar için cazibeli konuma gelmeyi kolaylaştırır

Nitelikli çalışanlar, kendi kişisel değerleri ile örtüşen şirketlerle çalışmayı daha fazla tercih ettiklerini ve sosyal ve/veya çevresel konulara önem veren şirketlerle daha fazla **bağ kurabildiklerini belirtiyorlar.**

DOĞRUSU
CarrefourSA'da

İklim Değişikliği Nedir?

İklim değişikliği, gezegenimizin ortalama yüzey sıcaklıklarındaki ve hava koşullarındaki (yağış rejimleri vb.) uzun dönemli değişimleri ifade ediyor. İklim dünyanın güneşten uzaklığı gibi birçok sebebe bağlı olarak değişebilir.

Ancak bahsettiğimiz küresel iklim değişikliğinin sebebi insan faaliyetleri kaynaklı seragazi salımlarının atmosferdeki birikimine dayanmaktadır. Sera gazı salımları; **petrol, kömür, doğalgaz gibi fosil yakıtların** kullanılması sebebiyle ortaya çıkmaktadır.

İnsan Kaynaklı İklim Değişikliğinin En Önemli Belirtileri Nelerdir?

- Gezegenimizin binlerce yıldır stabil olan yüzey ortalama sıcaklığı 1900'lerden bugüne yaklaşık **1°C yükseldi ve artış devam ediyor.**
- Küresel yağış rejimlerinde gözlemlenen belirgin değişimler ve mevsimsel kaymalar söz konusudur.
- Bazı canlı türlerinin olağan davranışlarında ve göç lokasyonlarında ciddi değişimler gözlemleniyor.

- Deniz seviyelerinde 1900'lerden bu yana özellikle son on yıllarda **belirgin bir yükselme kaydedildi.**
- Buzulların gezegenin çoğu bölgesinde çekildiği ve kütle kaybettiği tespit edildi; Arktik deniz buzullarının 1970'lerden bu yana azaldığı bilinmekte ve Grönland karasal **buz tabakalarının da benzer şekilde azaldığı kaydediliyor.**

DOĞRUSU
CarrefourSA'da

Peki Bizler Bireysel Olarak Neler Yapabiliriz?

• Gıda israfından kaçının. Sera gazı emisyonlarının **%8'inin israf edilen** gıdalardan kaynaklandığını unutmayın.

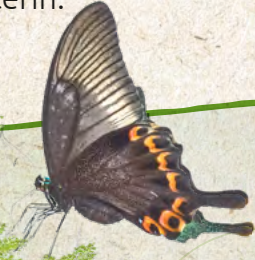
• Enerji tasarruflu ekipmanları kullanmayı tercih edin. Televizyon ve bilgisayar gibi **elektronik cihazlarınızın fişlerini kullanmadığınız durumlarda prizden çekin.**

• Evinizin yalıtımlı olmasını sağlayın.

• Düşük emisyonlu ulaşım alternatiflerini mümkünse de **kısa mesafelerde yürümeyi veya bisiklete binmeyi tercih edin.**

• Suyu verimli kullanın. Unutmayın su üretiminin de bir karbon ayakizi bulunmaktadır.

• Tek kullanımlık plastik ürünleri tüketmemeye özen gösterin.

DOĞRUSU
CarrefourSA'da

Kaynaklar:

https://www.borsaistanbul.com/files/Surdurulebilirlik_Rehberi_2020.pdf

<http://www.skdturkiye.org/files/yayin/100-maddede-surdurulebilirlik-rehberi.pdf>

Plastik Hakkındaki Gerçekler

Son **70 yılda** yaklaşık

**8,3
milyar
ton**

plastik üretildi.
Bu plastiğinyalnızca yaklaşık
% 9'u geri dönüştürüldü,
% 12'si yakıldı ve kalan
% 79'u çöplüklere veya
çevreye atıldı.

Plastiklerin doğada
kalma süresi

**400
yıl**

Yani doğaya attığın
bir plastik poşeti
**torunun-
torunun-torunları**
görecek.

12,7 Milyon Ton Plastik her
yıl okyanuslara giriyor.

**her dakika
yaklaşık
bir kamyon dolusu
plastik denizlere
karışıyor.**

Bugün okyanuslarımızda
bulunan **beş trilyon**
plastik parçası
dünyanın etrafını 400 kez
dolaşmaya yetiyor.

Plastik kimyasallar **vücut tarafından emilebilir.**

Plastikte bulunan bileşiklerin **bazı hormonları değiştirdiği** veya başka potansiyel
insan sağlığı etkilerine sahip olduğu bulunmuştur.

Akdeniz'den alınan derin **deniz örneklerinin yüzde 92,8'inde plastik var,**
Akdeniz Havzası'nda her

4 Metrekareye 1 Plastik Atık düşüyor.

10 deniz kuşundan **9'unda**
3 deniz kaplumbağasından **1'inde**
ve balina ve yunus türlerinin
yarısından fazlasında
plastik tespit edildi.

Okyanusa giren plastiğin
%94'ü deniz tabanına,
insanlığın ulaşabileceği
noktanın çok altına gidiyor.
Deniz plastiklerinin sadece
%6'sı suyun yüzeyine
yakındır veya insanların
temizleyebileceği
plajlardadır.

DOĞRUSU
CarrefourSA'da

Plastik Tüketimini Azaltmak İçin Ne Yapabiliriz?

bilinçli tüketici olun

- Bez torbanızı yanınızdan ayırmayın.
- Satın alacağınız plastik ürünün cam, ahşap, kağıt gibi daha yeşil alternatifleri varsa onları tercih edin.
- Geri Dönüştürün. Kullandığınız plastiği geri dönüşüm kutularına atın. Şu anda dünya çapında plastiğin **sadece %9'u** geri dönüştürülüyor.

tek kullanımlık plastikleri kullanmayın

- Dışarıda yemek yerken plastik pipet gibi malzemeleri kullanmayın. Yeniden kullanılabilir eşyaları çantanızda taşıyın.
- Ofiste tek kullanımlık plastik bardak kullanmak yerine **kendi kupanızı** getirin.
- Dışarıdan kahve alırken **kendi termosunuzu** getirin.

gönüllü olun

- Plastik kirliliğini çeşitli yollarla azaltmak ve ortadan kaldırmak için çalışan sivil toplum kuruluşlarına destek olun.
- Plastik kirliliğiyle ilgili konularda bilgi sahibi olun ve başkalarının da bu sorundan haberdar olmasına yardımcı olun.

Kaynaklar:
www.greenpeace.org
www.oceanicsociety.org
www.plasticoceans.org
www.globalcitizen.org
www.nationalgeographic.com
www.earthday.org

DOĞRUSU
CarrefourSA'da

Etiket Okur Yazarlığı STT ve TETT Farkı

Dünya çapında üretilen yenilenebilir **gıdanın üçte biri israf** oluyor. Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın 2021 Gıda Atıkları Endeksi'ne göre **Türkiye'de yıllık kişi başı gıda israfı 93 kg ve bu rakam dünya ortalamasının da üzerinde.** Gıda israfı giderek artarken her 9 insandan biri ise dünyada açlıkla mücadele veriyor. Aynı zamanda iklim değişikliğine sebep olan sera gazı emisyonlarının %8'i de israf edilen gıdalardan kaynaklanmakta. Gıda israfının hem sosyal

hem ekonomik hem de çevresel yönden birçok olumsuz etkisi bulunmakta.

•İsraf olan gıdanın %40'lık kısmı yenilebilir olmasına rağmen bilinçsiz kullanım sebebiyle çöpe gidiyor.

•Bu sebeple tüketici davranışları üzerine birçok araştırma yapılmakta.

Üyesi olduğumuz Gıda Güvenliği Derneği tarafından Nielsen Araştırma Şirketi'ne yaptırılan çalışmaya göre:

ancak tüketicilerin sadece %26'sı Tavsiye Edilen Tüketim Tarihi (TETT)'nin anlamını doğru şekilde biliyor

Türkiye %26 oranı ile çoğu Avrupa ülkesinin gerisinde yer alıyor.

Gıda etiketlerinin bu şekilde doğru okunmaması sonucunda milyonlarca ürün yenilenebilir olduğu halde çöpe gitmektedir. Gıda israfını önlemek için yapılacak en önemli adımlardan biri etiketlerin doğru okunmasıdır.

Çöpe Atılan Ürünlerin Dağılımı

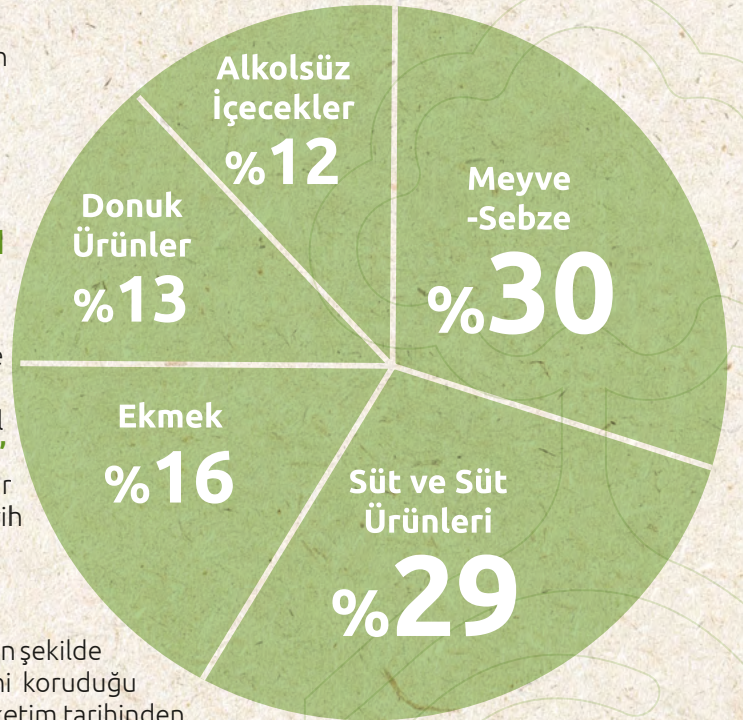
STT nedir?

Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğine göre mikrobiyolojik açıdan kolay bozulabilen ve bu yüzden kısa bir süre sonra insan sağlığı açısından tehlike teşkil etmesi muhtemel olan gıdalarda **"son tüketim tarihi"** belirtilir. Son tüketim tarihi geçmiş olan gıdalar güvenilir olmayan gıda olarak kabul edilir ve kesinlikle tarih geçtikten sonra tüketilmemelidir.

TETT nedir?

Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğine göre uygun şekilde muhafaza edildiğinde, gıdanın kendine has özelliklerini koruduğu süreyi gösteren tarihi ifade etmektedir. Bu tarih, son tüketim tarihinden farklı olarak gıdanın; tazelik, tat, aroma gibi duyu özelliklerine dayanarak belirlenmektedir. Örneğin; makarna, zeytinyağı, kahve, çay gibi gıdalar mikrobiyolojik açıdan kolay bozulabilir olmadığından son tüketim tarihi yerine tavsiye edilen tüketim tarihi ifadesi kullanılabilir.

Tavsiye Edilen Tüketim Tarihi (TETT) ürünün son tüketilmesi gereken tarihi değil, ürünün kalite özelliklerini koruyabildiği tarihtir.

DOĞRUSU
CarrefourSA'da

TETT geçmiş ürünler kullanılabilir mi?

STT gıda güvenliğinin göstergesi olup, bu tarihten sonra gıdanın kesinlikle tüketilmemesi anlamına geliyor. TETT ise gıda kalitesi ile ilgili bir göstergedir ve bu tarihi sona eren gıdalar görünüş, koku ve tadında problem yok ise tüketilebilir.

TETT, STT ile ciddi şekilde karıştırılmakta ve Nielsen'in araştırmasına göre **tüketicilerin %70'i tavsiye edilen, tüketim tarihi geçen ürünü tüketmesinde sağlık açısından bir sakınca olmadığını farkında değil.**

Bu durum TETT tarihi geçmiş gıda ürünlerinin tüketiciler tarafından sağlık riski algısı nedeniyle

büyük oranda çöpe atılmasına ve tüketilebilir nitelikte gıda kaybına neden olmakta. **TETT'si geçen ürünleri çöpe atanların oranı %72.**

Sonuç olarak, israfı azaltmak için, tüketicilerin gıdaya uygulanan tavsiye edilen tüketim tarihlerinin güvenlik değil de kalitesi hakkında bilgi verdiğini unutmamamız gereklidir. Ürünlerin üzerindeki tarih ne olursa olsun tüketicilerin, önce kaliteyi değerlendirmeleri son derece önemlidir. Tüm dünyada kaynakların azaldığı açlığın arttığını düşünürsek, çöpe gidecek bir dilim meyvenin bile kıymeti bilinmelidir.

DOĞRUSU
CarrefourSA'da

Sanal Gerçeklik

"Hayal mi, yoksa gerçek mi? Ya da ikisinin karışımı mı? Dünyayı nasıl görmek istersiniz?"

Latincedeki virtualis (gerçek olmayan) sözcüğünün Türkçe karşılığı olan "sanal" ifadesi sanmak fiilinden türetilmiştir. Yazımızın konusu olan sanal gerçeklik (virtual reality) ise; bizi çevreleyen mekandan tamamen koparak bilgisayar yardımıyla üretilen ses, resim, grafik gibi öğeler sayesinde üç boyutlu görüntünün içine dalmak demektir.

Sanal dünyada mekandan kopuyorsunuz ama gördüğünüz şeyler yine gerçek dünyaya ait objeler aslında, sadece fiziksel olarak orada değildir. Sanal gerçeklik görüntüsü ile etkileşime girebiliyorsunuz, yani değiştirebiliyor, kumanda edebiliyor, bir parçayı monte edebiliyor ya da simüle edilmiş ortamlarda araba veya uçak kullanabiliyorsunuz. Ses duyabiliyor, hatta vücudunuza taktığınız sensörlerle görüntüleri hissedebiliyorsunuz. Başınıza taktığınız özel bir gözlük veya kask ile yapıyor. Sanal gerçekliğin şu an için temel kullanım alanları; bina ve prototip ürün tasarımı, eğitim, simülasyonlar, ürün tanıtımları, sanal turlar gibi faaliyetlerdir.

İş Sağlığı Ve Güvenliğinde Sanal Gerçeklik

Projeksiyon/görüntüleme ve bilgi teknolojileri gerçek çalışma ortamını üç boyutlu ve dinamik bir görüntüye benzeştirebiliyor. Kişinin duruşuna göre kendini ayarlayan görüntü açısı, sesler

ve vücuda takılan sensörler duyuşal olarak da ortamı gerçeğe yaklaşmasına yardım ediyor. Bu özellikler sanal gerçeğin harika bir İSG eğitim aracı olmasını sağlamaya yeter de artar bile. Sanal gerçekeklik uygulamaları aşağıdaki konularda iş sağlığı ve güvenliğine önemli katkılar sağlamaktadır.

- Tasarımdaki güvenlik önlemlerinin kontrolünü basitleştirmek ve kolaylaştırmak, olası tasarım hatalarını ortadan kaldırmak

- Çeşitli kaza senaryoları oluşturularak bunların olası etkilerini simüle etmek ve mevcut güvenlik önlemlerinin etkinliğini değerlendirmek

- Uzaktan ve kişiyi iş ortamının içinde hissettirerek daha etkin İSG eğitimleri sunmak, böylece zaman ve maliyet avantajı sağlamak.

Örneğin bir yangın eğitimini kişilere gerçekekmiş gibi ortamı yaşatarak, kişisel koruyucu giydirerek, söndürme cihazı kullanarak katılımcılara verebilir, tahliye tatbikatlarını ses, ışık, görüntü hatta duyuşal uyarımlar sayesinde neredeyse gerçeğe yakın yaşatabilirsiniz. Bu da zaman, emek tasarrufu ve verimlilik demektir.

